

WWW.UNILIB.RS

У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А

Б
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

Б Р А Н И Ч

ЛИСТ ЗА ПРАВНЕ И ДРЖАВНЕ НАУКЕ

ОРГАН

УДРУЖЕЊА ЈАВНИХ ПРАВОЗАСТУПНИКА

У СРБИЈИ

Бр. 6.

У БЕОГРАДУ 20. НОВЕМБРА 1897.

У БЕОГРАДУ

ПИТАМПАРИЈА СВЕТОЗОРА НИКОЛИЋА, ОБИЛИЋЕВ ВЕНАЦ БР. 2.

1897.

УРЕДНИШТВУ ПРИПОСЛАНЕ КЊИГЕ^{*)}

ОД 15. ОКТОБРА ДО 10. НОВЕМБРА 1897.

Јов. Аћимовић. Кратак преглед наследног права у Србији с погледом на његову преуредбу.
Из „Дела“ Београд 1897.

Мих. С. Полићевић. О уговорима који се закључују путем кореспонденције. Из „Одјека“
Београд 1897.

Др. Вој. М. Суботић — Млађи. Лудило или симулација? (Синовац убио стрину). Један случај
симулације душевне болести после извршеног хотимичног убиства без предумишљаја.
Прештампано из „Полицијског Гласника“. Београд 1897.

Пољопривредни календар за просту 1898 год Издање Срп. пољоприв. друштва. Година XVI
Уредио А. М. Секулић Београд Држ. штамп. 1897.

Правнички календар и бележник за 1898. У редакцији Драг. С. Петковића адвоката и Ђ.
Карајовановића, члана суда општ. вар. Београда. — Београд 1897.

*) Све уредништву упућене књиге приказале се овде и увретити у друштвену књижицу.

ИЗЛАЗИ
1. 10. и 20 сваког месеца.
Цена до краја године:
За Србију 4 динара.
За све друге земље . 5 фр. у ал.

БРАНИЧ

УРЕДНИШТВО:
Дубровачка улица број 18.
РУКОПИСИ
ШАЉУ СЕ УРЕДНИШТВУ.

ЛИСТ ЗА ПРАВНЕ И ДРЖАВНЕ НАУКЕ

ОРГАН УДРУЖЕЊА ЈАВНИХ ПРАВОЗАСТУПНИКА У СРБИЈИ

ГОДИНА IV. БЕОГРАД 20. НОВЕМБРА 1897. БРОЈ 6.

О УПУТНИЦИ ПО НАРЕДБИ

Француско право: Одредба упутнице по наредби. — Њен облик. — Законик од 1807. — Надлежност. — Упутница на домицил. — Витни састојци. — Разлика између упутнице и менице. — Енглеско право: Promyssoy-note. — Посредништво банкара. — Упутнице на домицил. — Немачко право: Закон од 1848. — Сопствене или суве менице. — Асимилација упутнице са меницом. — Збрка као резултат. — Видари и италијански пројекат. — Наше право: Законик од 1860. — Сопствена меница. — Преимућство француског законодавства.

Економско кретање, које непрестано расте од почетка XIX века, и које је једновремено развило трговински саобраћај, раширило је и границе правне науке.

Данас је прошло оно време, када се непокретна имовина сматрала као главни основ богатства једнога народа, данас се сматра и главну улогу богатства народног игра поглавито покретност, која циркулира у саобраћају.

Трговина и индустрија променуле су свој дотадањи изглед, а трговачки свет није се могао више задовољити средствима кредита и саобраћаја, који су му били довољни до открића електрицитета, који преноси мисли, саопштава налоге, и паре, која преноси и људе и ствари.

Од тада су се почели јаче развијати трговачки ефекти и учинили су знатан прогрес, а с њима морали су се изменити и знатан број одредаба, који су били основица трговачком праву. У овој материји извршена је истинска револуција законодавна.

Од великог би интереса било критички оценити у материји трговачких ефеката промене учињене, но оне траже посебна испитивања и свака по наособ да се разматра, па тек онда би се могао донети суд о њима и заслужи њиховој, колика је сама по себи.

Све је ово дужност науке, да са двоструком светлошћу економно-политичком и правном испита пажљиво и непристрасно у законодав-

ству трговачких ефеката, да контролише уведене реформе и да суди о добивеним резултатима; да оцени стварне потребе и да уведе добре поправке, а да разгони заблуде и изналази праву истину.

Но ми за сад нећемо улазити тако далеко, може бити, да ћемо се вратити другом приликом, да о свему овом поведемо реч, али овде сам простор листа не би нам допустио, а друго е тога што смо ми и сами истакнутим насловом за сада узели, да проговоримо о упутници по наредби као једном представнику *трговачких ефеката*.¹⁾

Узели смо, да критички испитамо правну природу овог трговачког ефекта по упоредним законодавствима, и држимо да је ово најбољи начин за испитивање, пошто се на тај начин најлакше и најбоље може оценити значај и улога упутнице по наредби, као и то, какве треба да су правне одредбе њене.

Упутница по наредби много је простије писмено но меница; по њему се неко лице, које се зове *потписник*, обвезује, да плати извесну новчану суму другом неком лицу, ономе у чију се корист издаје или по наредби његовој т. ј. лицу, на које путем преноса буде она пренета. А упутница по наредби преноси се на исти начин и са истим дејствима као и меница; сваки преносилац је дакле солидарно одговоран за исплату о року.

Упутница по наредби има обично овакав облик:

Београд 15. Октобра 1897. Дин. 1000.

Идућег 20. Децембра платићу г. Петру или по наредби његовој суму од једну хиљаду динара вредност примљена у роби.

Јован.

¹⁾ Под именом трговачких ефеката означавају се разне обвезе за исплату новчане суме и то: меница, чек, упутница по наредби, еспапнице, обвезе у плодовима.

Ипак има знатне разлике између упућенице по наредби и менице по енглеском и француском законодавству и у оним државама, где је ово последње усвојено.

Метути по немачком меничном закону, који је распросто све одребе менице, а поглавито сопствене вучене или суве менице и на упућеницу по наредби, не чини се разлика између ових трговачких ефеката, и отуда долази то: да се по немачком меничном закону упућеница по наредби као и меница сматра да је еквоната. Али кад је слушај, да се избегава сам пренос звечел новца, што бива, кад се упућеница испитабује у другом месту, а не у месту издања, онда упућеница по наредби зове се *упућеница на домицил*.

Често пута упућеница по наредби може да поставе, ма да никаких послова није ни било између потписаних лица на њој, да би се дало могућности сопственику т. ј. оном, коме је упућеница издаана, да уђе до новца, као што је случај код вучене менице за љубав под истим условима.

Сама реч упућеница означава обично при- знање под приватним потписом неког лица са обављем, да ће се исплатити. Особитост је овде та, што се потписник обавезује да исплати одређену суму у новцу не неком одређеном лицу, но *какоу* или по *неговој наредби* т. ј. лицу, које кад рок наступи, буде доносила посредством помага.

Држећи се особине код овог трговачког ефекта, пошто га израз по наредби обележава као трговачки, из кога произлази какоћа пре- нося, што је сасвим страно у грађанском праву, француски трговачки законик одлучио се, да распространи и на упућеницу одребе, које су већ постојале за меницу т. ј. оне, које се од- носе на протек, интерес и најпосе и саму солидарност. Али у исто време, он је задржао упућеницу улогу у неку речу грађанску у сао- браћају по приватној наредби, и то у томе што се типе судске надлежности. Задржавајући за меницу сасвим карактер трговачки, који јој пријаје искључиво надлежност трговачког суда (632), законодавац је учинио нужну разлику у поглају упућенице.

Упућеница на којој нема потписа трговач- ких, није карактера искључиво трговачког, је ово тражење учинено код трговачког суда, осим ако лужилац не буде поднео доказа, да је она произишла из трговачких послова. Но ако на упућеници има потписа и од тр- говачких лица и од нетрговача, онда остаје у

Ипак има знатне разлике између упућенице по наредби и менице по енглеском и француском законодавству и у оним државама, где је ово последње усвојено.

Метути по немачком меничном закону, који је распросто све одребе менице, а поглавито сопствене вучене или суве менице и на упућеницу по наредби, не чини се разлика између ових трговачких ефеката, и отуда долази то: да се по немачком меничном закону упућеница по наредби као и меница сматра да је еквоната. Али кад је слушај, да се избегава сам пренос звечел новца, што бива, кад се упућеница испитабује у другом месту, а не у месту издања, онда упућеница по наредби зове се *упућеница на домицил*.

Често пута упућеница по наредби може да поставе, ма да никаких послова није ни било између потписаних лица на њој, да би се дало могућности сопственику т. ј. оном, коме је упућеница издаана, да уђе до новца, као што је случај код вучене менице за љубав под истим условима.

Сама реч упућеница означава обично при- знање под приватним потписом неког лица са обављем, да ће се исплатити. Особитост је овде та, што се потписник обавезује да исплати одређену суму у новцу не неком одређеном лицу, но *какоу* или по *неговој наредби* т. ј. лицу, које кад рок наступи, буде доносила посредством помага.

Држећи се особине код овог трговачког ефекта, пошто га израз по наредби обележава као трговачки, из кога произлази какоћа пре- нося, што је сасвим страно у грађанском праву, француски трговачки законик одлучио се, да распространи и на упућеницу одребе, које су већ постојале за меницу т. ј. оне, које се од- носе на протек, интерес и најпосе и саму солидарност. Али у исто време, он је задржао упућеницу улогу у неку речу грађанску у сао- браћају по приватној наредби, и то у томе што се типе судске надлежности. Задржавајући за меницу сасвим карактер трговачки, који јој пријаје искључиво надлежност трговачког суда (632), законодавац је учинио нужну разлику у поглају упућенице.

Упућеница на којој нема потписа трговач- ких, није карактера искључиво трговачког, је ово тражење учинено код трговачког суда, осим ако лужилац не буде поднео доказа, да је она произишла из трговачких послова. Но ако на упућеници има потписа и од тр- говачких лица и од нетрговача, онда остаје у

Упућеница на којој нема потписа трговач- ких, није карактера искључиво трговачког, је ово тражење учинено код трговачког суда, осим ако лужилац не буде поднео доказа, да је она произишла из трговачких послова. Но ако на упућеници има потписа и од тр- говачких лица и од нетрговача, онда остаје у

менице, која је акцептована у уникату, јер издаваоц, потписујући упутницу, обвезује се да плати доносиоцу, као и оном на кога је вучена меница, која је акцептована.

Дужности и права доносиоца.

Доносилац неке упутнице по наредби, која није исплаћена, има иста права и дужности као и сопственик вучене менице. Кад власник, који није исплаћен, не испуни прописане формалности у одређеном року по закону, он се излаже штети наспрам преносилаца т. ј. ови испадају из солидарне обвезе; али издавалац, који је у положају акцептанта неке менице т. ј. главни дужник, не може се позивати на небрежљивост доносиоца. Доносилац има право да тражи наплату суме.

Разлика између упутнице по наредби и менице.

Између ове две врсте трговачких ефеката има разлика, које проистичу из саме њихове природе, и разлика, које произлазе више или мање створених путем закона.

Код сваке менице вучене мора бити три лица: трасат, трасант и ремитент. Док код упутнице по наредби има само два лица: издавалац и сопственик, први се обвезује, да плати другом. Могло би се рећи, да издавалац игра двојаку улогу издаваоца и акцептанта. Ова разлика повлачи друге: код упутнице по наредби не може бити ни говора о изискивању пријема, потписник прима обвезу, да плати при самом стварању ефекта. Овде не може бити ни говора о некој провизији.

Разлике, које се чине између упутница по наредби, које су трговачке и нетрговачке природе у погледу застарелости, ове су: што прве застаревају по француском праву за 5 год., а друге за 30 година.

Упутнице, које не би имале поменуте законске услове, не вреде као упутнице по наредби. Свако лице правно способно може издати упутнице по наредби или пренос истих вршити.

И у Енглеској поред менице налазимо упутницу по наредби, коју Енглези зову: „Promissory-note“.

Али и ако се Promissory-note не меша са меницом, мора се признати, да она даје овој есенцијално трговачки карактер: особену застарелост, нарочиту надлежност у свима случајевима подједнако за Promissory-note као и за Bill of Exchange.

Овде се има да напомене једна одлика, што је у Енглеској уобичајено, да све послове са

трговачким ефектима, врше посредством *банкара*. Но овде је потребно знати, кад је ефекат означен, да се има исплатити *код неког банкара*, који је назначен, како се мора по закону ова изјава написати? У осталом ово питање подједнако је и за менице и за упутнице по наредби.

Да ли се овом изјавом назначује неки *домицил*, где ефекат мора неминовно бити поднесен, или боље речено, је ли допуштено доносиоцу, да ефекат за наплату поднесе било дужнику, било банкарју, како он за добро буде нашао? Ово је питање расправљено у енглеском законодавству тако: ако је означено у упутници по наредби, да ће се исплатити *код неког банкара*, то се онда искључиво тамо наплата има и тражити, и ово је права упутница на *домицил*. Али ово и овако бива само тада, кад се означавање налази у самом тексту: није довољно, да је адреса неког банкара забележена при дну Promissory note.¹⁾

Немачки законик од 1848. год. асимиловао је на свој начин упутницу по наредби са меницом. Он је распростра све одредбе на упутницу по наредби, па чак и само име. У трећем одељку закона од 1848. год. стављене су одредбе по овоме „о сопственој меници“ (*eigene Wechsel*).

Немачки законодавац означао је писмено, које ми знамо под именом меница, са *вучена меница* (*Gezogene Wechsel*), а са именом *сопствена или сува меница* означава *упутницу по наредби*.

Но да ли се овим новачењем у речима мења у основи ствар? Нема сумње, немачки законик распростире на суву или сопствену меницу застарелост од 3 године, која се подједнако примењује као и на вучену меницу. Али један закон не може да чини и то, да му се у једном члану налази ова реч: *платићу*, па да под овим изразом подразумева више лица, нити овде у опште има места примени правила и одредаба, које би се односиле на акцептацију или које произлазе у опште отуда, што се и треће неко лице додаје за плаћање.

Кад ово велимо, онда ова тако звана реформа у нашим очима прави само забуну у идејама као и у речима. И одиста, закон од 1848., сам по себи пошто је тако оштроумно модификовао оделито „вучену“ меницу, за што није употребио и у есенцијалним одредбама код сопствене менице термине скроз непромењене овде о ремитенту и о „вученој“ меници (чл. 96. §. 3., 5. и 6., чл. 97. и 98.)? Ово је морао

1) Des Effets de commerce. Dr. Dan. Touzand p. 139.

учинити с тога, што је ове употребљене речи морао искључиво задржати за меницу, док с друге стране, да би доследан остао својим одредбама, морао је у исто време да избегава речи „вучена“, „онај који вуче“ и „на кога се вуче“, но ово дотеривање је немогућно између противних двају захтева.

Ова збрка и забуна у правном језику, коме је тачност преко потребна, довољне су биле да обележе опасност од новачења, а она нам ни у колико не изгледа оправдана.

За што да упутница по наредби не би остала оно што је, — истинска помоћница меници, и остала самостална у својим одредбама, кад никаква потребност није изискивала, да се меша са меницом?

Чувени талијански професор Видари није се устезао да прими и усвоји и сам немачку терминологију, у своме делу о тумачењу законика од 1807., које је тумачење ушло и у пројекат талијанског законика, у коме се опредељује и меница и упутница по наредби у исто време. Видари је и сам приметио, да се овим прави збрка између ова два писмена тако беспримерна, да се она не налази ни у једном законодавству.

Па ипак је Видари нашао, да су ова новачења „нужна“ или „корисна“,¹⁾ да се примене на упутницу по наредби, и да јој се да и име менично, јер по доктрини овога аутора, оба ова писмена морају се сматрати да имају карактер трговачки.

Морамо признати да овде не достаје логичког закључка. Зар нам није пример овде Енглеска, па да нам се докаже, да имена не чине никаквих незгода у овом предмету?

Ми мислимо, да се са овим треба мало да позабавимо.

Меница је дошла у употребу, што је изазвана прогресом трговине и потребом саобраћаја између удаљених трговаца.

Упутница по наредби на против, коју ми не би желели да видимо лишену њених одредаба по пореклу и по тачности, одговара дневним потребама свију времена и свију земаља. Ваља дакле сачувати лицима изван трговине употребу инструмента за кредит тако корисног, а да се ипак не излаже штетности брзе застарелости, која се брзина у саобраћају трговачком може само тражити и правдати, и да не долазе пред суд, који њима није ни природан.

Идеје, које је законодавство француско по овом предмету усвојило, изгледају нам, да су

¹⁾ Studi sul progetto per la riforma del Codice di commercio p. 229, 230.

са гледишта економског приљене са извора истините правде и здравог разума.

Наш менични закон од 1860., није ништа друго до превод меничног закона француског и немачког, јер прва половина преведена је из законика француског од 1807., а друга половина, где се говори о сопственој меници, превод је немачког меничног закона од 1848.

И заиста ми налазимо у нашем меничном закону одредбе о сопственој меници у III. одељку § 161. Приговоре, које смо учинили немачком меничном закону, вреде и за наш закон менични, који је само копија његовог изворника немачког закона.

Мих. С. Полићевић.

Постоји ли какво сродство по тазбини или не, између очуха и пасторке или мађије и пасторка? Да ли постоји дело родооскрвњења, кад лица у таквом односу сродства проводе блуд?

Пред зајечарским првостепеним судом било је више кривица, по којима су оптуживана лица за родооскрвњење, која су стајала у односу сродства, — очуха и пасторке, мађије и пасторка. Све су те кривице разно пресуђене, не само код првостепеног већ и код Апелационог Суда. И све те контраверзне одлуке по истоветним делима, Касациони Суд одобравао је. Све те одлуке, које стоје у супротности једна с другом, доказују, да наши судови још нису начисто с тим питањем: у каквом сродству стоје очух и пасторка, мађија и пасторак?

Ја ћу изложити пресуде и решења судска, да се види, како је решавано и суђено, па ћу онда изнети законска правила, која постоје у православно-црквеном законодавству о том сродству.

Г. Стеван Максимовић у „Новој збирци“ (књ. I. стр. 309. под бр. 173.) изнео је једну такву одлуку, о томе, да између мађије и пасторка постоји сродство по тазбини и да је блуд између таквих лица казним као родооскрвњење по §. 204. тач. 3. крив. зак. Ну онако, како је изнесено по примедбама Касационог Суда, није доцније остало код Апелационог и Касационог Суда. За то ћу и ту судску одлуку понова изнети да се види, како је на крају решена.

I.

Полицијска иследна власт спровела је суду: Рају земљоделца и његову пасторку Перу, ћер пок. М., што су од дужег времена проводили блуд, те су тиме учинили казнимо дело родооскрвњење. Првостепени зајечарски суд и очуха и пасторку ставио је под суд, и пресудом од 16. Јануара 1896. Бр. 637. нашао је, да

WWW.UNILIB.RS

достоји дело родооскрвњења из §. 204. тач. 3. крив. зак., па је према признању Персином код иследне власти и основима подозрења, са олакшавним околностима, осудио Рају на једну годину, а Персу на шест месеци затвора.

Докази су против оптужене Персе били — њено признање, а против оптуженог Раје основи подозрења: а, што га оптужена Перса означаје за извршиоца дела, да је са њом блуд проводио — тач. 4. §. 123. крив. пост.; б, што га сведок Р. П. као очевидац означаје за извршиоца дела — тач. 2. §. 123. ист. пост.; в, што је по сведочи Милинке жене М. Љ. виђан у таквим делима и на таквом месту, да се има узети, да је он извршилац овог дела — тач. 7. §. 121. ист. поступка.

Апелациони Суд по незадовољствима државног тужиоца и браниоца оптужених, решењем од 27. Фебруара 1896. Бр. 522. пустио је испод суђења оптужене са ових разлога: „од доказа изнесених у побулама првостепене пресуде против оптуженог Раје, Апелациони Суд налази, да основ из тач. 4. §. 123. крив. пост. не стоји с тога, што га оптужена Перса није на претресу пред судом за извршиоца дела означила, а свој исказ пред иследном влашћу у том погледу пред судом је у свему порекла. Основ из тач. 2. §. 123. крив. пост. не може да стоји с тога, што није доказан са два сведока, као што то прописује §. 239. крив. пост. Са истог разлога не може да стоји ни основ из тач. 7. §. 121. крив. пост. пошто ни овај основ није доказан са два сведока“.

„Према томе, кад против оптуженог Раје нема никаква доказа, да је он са оптуженом Персом блуд извршио, и тиме да је извршено дело из §. 204. тач. 3. крив. зак., за које се Раја и Перса оптужују, онда Апелациони Суд налази, да овде не може бити речи о постојању дела из наведеног закона, па се оба оптужена имају према пропису §. 250. а. крив. пост. пустити испод суђења“. По жалби државног тужиоца Касациони Суд решењем од 22. Августа 1897. Бр. 5530. одобрио је решење Апелационог Суда.

II.

Полицијска власт спровела је суду окривљене: Драгу жену Марка из Мирова и Никодија, што су као мађија и пасторак проводили блуд, те су учинили казнимо дело родооскрвњење. Зајечарски првостепени суд решењем од 16. Августа 1892. Бр. 3015. нашао је, да нема места, да се Драга и Никодије ставе под суд, већ да се отпусте на основу §. 162. крив. пост. „што нису сродници у правој усходеј или нисходеј линији, нити су сродници по крви у побочној линији, нити пак стоје у другом каквом сродству, које је предвиђено §. 204. крив. зак., те зато не постоји дело родооскрвњења“.

По жалби супруге оптуженога Никодија, Касациони Суд примедбама од 31. Августа 1892. Бр. 4242.

поништио је решење првостепеног суда, „што овде има казнимог дела, јер између Драге и Никодија стоји сродство по тазбини у првом степену, пошто је Драга мађија Никодију, за чијег је оца она — Мара — удата, и тако је ово дело казнимо као родооскрвњење по тач. 3. §. 204. крив. зак. Првостепени суд усвајајући ове примедбе, пресудом од 6. Новембра 1893. Бр. 11.405. осудио је Драгу на две године затвора.

Ну, по незадовољству државног тужиоца и браниоца оптужене, Апелациони Суд решењем од 20. Маја 1895. Бр. 2013. отпустио је Драгу испод суђења за то: „што је првостепени суд погрешно узео, да овде стоји дело из тач. 3. §. 204. крив. зак., јер у овом законском наређењу предвиђено је провођење блуда између сродних по крви у трећем степену побочне линије и између сродних по тазбини у првом степену, док овде не стоји ни случај крвног сродства, ни по тазбини, јер као што се из ислеђења види, оптужена Драга и Никодије, за које се наводи да су блуд проводили, стоје у односу пасторка и мађије, по том основу, што је Никодије син Марков од прве жене, а оптужена Драга, друга жена Маркова, према чему Никодије стоји у крвном сродству само према своме оцу Марку, а не и према Драги као мађији. А осим тога они не стоје ни у сродству по тазбини, јер оптужена Драга није реченом Никодији ташта, већ мађија“.

„Кад по изложеном оптужена Драга са реченим Никодијем није у сродству, ни крвном, ни по тазбини, онда и нема казнивог дела из тач. 3. §. 204. крив. зак., већ према исказу способних сведока М. и С. стоји казниво дело из §. 196. крив. зак., по коме би се законском пропису могла кривица оптуженој и да суди, но како се кривице ове по другом одељ. §. 197. ист. зак. казне само на тужбу увређеног мужа, а у овом би се случају дело казнило само на тужбу Маркову, мужа оптужене Драге, чије тужбе у овом случају и нема, — то се оптужена Драга не може да суди ни за ово дело, него се по тач. в. §. 250. крив. пост. има да пусти испод суђења“.

Било је одвојеног мишљења два судије, који су нашли, да постоји дело родооскрвњења, које се казни не по тач. 3. §. 204., него по тач. 1. §. 204. крив. зак.

По жалбама државног тужиоца и жене оптуженог Никодија Касациони Суд решењем од 1. Октобра 1896. Бр. 10.565. одобрио је горње решење Апелационог Суда.

Из одлука судских под II. види се, да оптуженом Никодију нису судили државни судови, нису за то, што је оптужени Никодије поред именованог дела, учинио доцније са другим кривцем две опасне крађе. Услед тога, а по чл. 13. зак. о пороти, Никодију је судио поротни суд како за две опасне крађе тако и за дело родооскрвњења. Поротни суд огласио је Никодија за родооскрвњење за крива, те је пресудом о-

2. Септембра 1894. Бр. 7623. осуђен на једну годину затвора. По жалбама државног тужиоца и браниоца Касациони Суд решењем од 24. Октобра 1894. Бр. 8240. одобрио је пресуду.

Из свега наведеног види се, да постоје два мишљења: 1, блуд је између очуха и пасторке или маћије и пасторка казним као дело родооскрвњења по §. 204. тач. 3. крив. зак. и 2, да није казним као родооскрвњење, јер између именованих лица не постоји никакво сродство!

Да не би дуго морио читаоце о томе питању, ја ћу изнети одредбе, које постоје у црквеном праву. Тако у „православно-црквеном праву“ од еминентног писца Д-р. г. Никодима Милаша на стр. 567. и др. стоји ово:

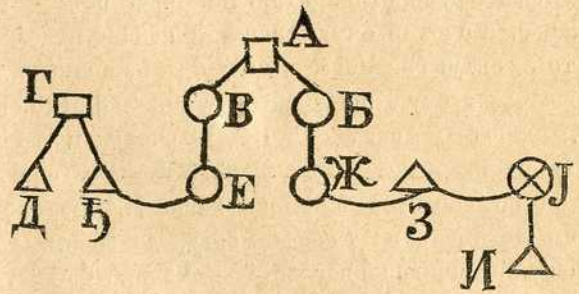
„Својдба (тако г. писац назива сродство по тазбини, сродство пријатељско) је родбински одношај, који услед брака постоји између две породице. Ова својдба као свеза две породице кроз један брак, зове се у каноничним изворима двородно, за разлику од друге својдбе, која постаје између три породице услед два различна брака, и која се зове трородно сродство....

„Исто као сродство, дели се и својдба на праву лозу и на споредну лозу, те дакле својдба може постојати, између једног супруга и његових родова с једне стране, и родова другог супруга из првог брака с друге стране, на пр. између мене и моје пасторке.

„Бројање степена у својдби једнако је као у сродству: колико рођаја — толико степена. Обични називи лица, која су у својдби међу собом ови су: 1, таст, пуница т. ј. женин отац, мати; свекар, свекрва т. ј. мужевљев отац, мати; дед — таст, баба — пуница, т. ј. женин дед, баба; дед — свекар, баба — свекрва, т. ј. мужевљев дед, баба; очух, маћија. 2, Нисходни и споредни: зет, т. ј. кћерин или сестрин муж; снаха (невеста), т. ј. синовља или братова жена; пасторак, пасторка, т. ј. син или кћи мужа или жене из првог брака.

„Правило, да су муж и жена једно тело, те дакле да не састављају никакав различни степен, ово правило има главни значај при опредељавању степена у својдби. Кад се дакле има определити степен својдбе између два лица било у правој, било у споредној лози, треба имати најпре ово правило пред очима, да су муж и жена једно, и тада почети бројати рођаје као у сродству, од неког рођака по крви једног супруга и продужити бројање по односној линији, док се не дође до одређеног рођака по крви другог супруга, и дотични број рођаја, што се нађе у том бројању, показује степен својдбе између односна два лица, т. ј. између рођака по крви једног супруга и рођака по крви другог супруга, између којих се хоће да нађе степен својдбе.

Ево примера: Ја (Е) и моја жена (Ђ) једно смо; према њој њезина мати (Г) стоји у 1. степену сродства, јер је један рођај по среди, дакле ја према мојој пуници (Г) стојим у 1. степену својдбе. Моја сваст

(Д) према мојој жени (Ђ) у 2. је степену сродства, јер су два рођаја по среди; ја (Е) са мојом сам женом једно, дакле моја сваст је према мени у 2. степену својдбе. Мој отац (В) према мојој сваст (Д) у 3. је степену својдбе, јер је један рођај између мога оца и мене (Е), један између моје пунице (Г) и моје жене (Ђ), а један опет између моје пунице и моје сваст (Д), свега три рођаја, дакле и три степена. Мој дед (А) и моја сваст (Д) у 4. су степену својдбе, јер између мога деде и мога оца (В) један је рођај, између мога оца и мене опет један рођај, па напред између моје жене (Ђ) и њене матере или моје пунице (Г) један је рођај, између те моје пунице и друге њене ћери или моје сваст (Д) опет један рођај, свега дакле четири рођаја и доследно четири степена. Мој братучед (Ж) према мојој пуници (Г) у 5. су степену својдбе, а према мојој сваст (Д) у 6. степену. Тај исти мој братучед (Ж) узевши за жену удовицу (З), која је са првим својим мужем (Ј) имала кћер (И), те му је дакле ова пасторка, тај мој братучед са том својом пасторком у 1. је степену својдбе, јер у таквом истом степену сродства стоји та његова пасторка са својом матером, која је сада његова жена, и с њим је једно....

„У правој лози исто као и у сродству по крви забрањени су сви бракови и у својдби међу усходним и нисходним лицима. Чак и после смрти једног супруга није допуштено другоме ступити у брак са рођацима у правој лози умрлога супруга. Ово је пропис како каноничкога и грчко-римскога, тако исто и данашњега црквенога законодавства. У споредној лози забрањен је сасвим брак до петог степена укључно....“

О томе говори у истом смислу и г. Ник. Ружичић, епископ у „Номоканону о браку“. По номоканону, г. Ружичић, сродство по тазбини назива — сродство пријатељско (в. стр. 48, 69 и др. реченог дела).

Када, дакле по црквеном праву наше свете православне цркве и §. 55. грађ. зак. постоји стална норма, да услед брака постаје сроднички однос између две породице, да је то „сродство пријатељско“, „својдба“ или „сродство по тазбини“, даље, да је сасвим забрањен

брак у правој лози овога сродства у усходејој и нисходејој линији, а у споредној закључно до петог степена, — онда према наведеном: очух и пасторка или мађија и пасторак као сродници по тазбини стоје у првом степену овога сродства, и блуд је између тих лица казним по §. 204. тач. 3. крив. зак. као дело родооскрвњења. Са тога у принципу и греше наши судови, када противно томе суде.

Зајечар.

Мих. Јоцић
адвокат.

Да ли по §. 928. б. грађ. зак. застаревају за годину дана тражбине трговаца према нетрговцима, или само застарева доказна сила трговачких књига?

Х. трговац из Београда, тужио је првостепеном пожаревачком суду масу пок. Н. из Пожаревца тражећи, да му маса плати 344. дин., колико је пок. Н. остао дужан од узетог еспана.

За доказ свога тражења поднео је писмо пок. Н., у коме му овај признаје дуг и обећава, да ће му га исплатити.

Бранилац тужене масе тражио је, да се тужилац одбије од тражења, пошто му је тражбина по §. 928. б. грађ. зак. застарела.

Првостепени пожаревачки суд пресудом својом од 26. Фебруара 1897. Бр. 5759. одбио је тужиоца од тражења са ових разлога:

По §. 928. б. грађ. зак. тужба трговца за давање еспана нетрговцу застарева за годину дана. У овоме случају тражење тужилачке стране, према наведеном §-у застарело је, јер од 11. Децембра 1890. године као дана, кога је датирано писмо пок. Н., у коме он признаје дуг и обећава исплатити га за месец дана, па до дана, када је тужба подигнута код суда 27. Септембра 1896., прошло је неколико година. А како се тужена страна позива на застарелост §. 949. грађ. зак., то се тужилачка страна има од свога тражења као застарелог и одбити.

Ову пресуду одобрио је Касациони Суд решењем својим од 17. Септембра 1897. Бр. 4086. —

Наше је мишљење, да је оваква одлука судска погрешна.

Застарелост од године дана, предвиђена у §. 928. б. грађ. зак. не може се односити на тражбину трговца према нетрговцима, већ само на застарелост доказне силе трговачких књига према нетрговцима.

Истина у §. 928. б. казано је: „тужба трговца за давање еспана нетрговцима, застарева за годину дана“. Па како реч „тужба“, узета у материјално-правном смислу, значи само право (тражбину) трговца, могло би се, граматички тумачећи, узети да заиста тражбина трговца према нетрговцима застарева за годину дана.

Али, ако се, логички тумачећи, проучи §. 928. б. грађ. зак., увидеће се, да законодавац, употребивши реч „тужба“, под њом није разумео њено материјално-правно значење (тражбину), већ је разумео трговачку књигу као доказно средство. Да је законодавац под речи „тужба“ у овом §-у разумео трговачке књиге као доказно средство, а не тражбину трговачку, види се из саме намере његове, коју је хтео постићи употребивши израз „тужба“ у §. 928. б. У том §-у законодавац је казао: „тужбе трговаца за давање еспана нетрговцима (види §§. 14. и 15. трг. зак.) застаревају за годину дана“. Дакле, довео је у везу наређење §. 928. б. грађ. зак. са наређењем §§. 14. и 15. трг. зак., хтео је, дакле, да остави једногодишњу застарелост за трговачку тражбину на основу трговачких књига, што се изводи из самога текста §. 14. трг. зак. „... потраживање трговца на основу трговачких књига застарева за годину дана“; а у исто време да отклони аномалију изказану у §. 15. трг. зак., по коме застарела тражбина трговца на основу трговачких књига, оживљава, кад се подигне тужба тринајестог месеца, а никако да реч „тужба“ значи тражбину.

У прилог овом нашем мишљењу говори и §. 16. трг. зак. У њему се вели: „ако би трговац пропустио да нетрговцу поднесе рачун на признање у означеном року, онда његове трговачке књиге, у том случају, губе полудоказну силу у смотрењу његове тражбине, и, онда истинитост њену мора другим средствима доказивати.“

Да је законодавац хтео, да реч „тужба“ значи тражбину, он би и §. 16. трг. зак. обухватио у §. 928. б. грађ. зак., као што је учинио са §§. 14. и 15., али он то није учинио и §. 16. трг. зак. остао је недирнут, па се не може ни допустити, да једна одредба законска, која ничим укинута и замењена није, не остане у потпуној сили и важности. А кад се §. 16. трг. зак. трговцу за своје потраживање према нетрговцу дозвољава, да може и после године дана тражити на основу других доказа, онда је јасно: да сама тражбина трговца застарева према нетрговцу, не за годину, но за 24 године по §. 928. ж. грађ. зак., а само доказна сила трговачких књига застарева за годину дана, по §. 928. б. грађ. зак.

У одбрану нашег мишљења говори и §. 928. в. грађ. зак., јер и по томе §-у: „ако је нетрговац признао рачун или издао признаницу“, тражбина трговца не застарева за годину дана. Да је законодавац под речи „тужба“ у §. 928. б. разумео тражбину, онда би §. 928. в. био без значаја, јер би свака тражбина трговца према нетрговцима од еспана, требала да застари, па и ако је нетрговац признао рачун или издао признаницу, а ово неће нико допустити. Д. В.

ИЗ СУДНИЦЕ

X.

Да ли банкрот може водити парницу?

Л. Р. тужио је првостепеном ваљевском суду П. Ђ. писара среза тамнавског, за неуредну продају његовог некретног имања.

Као узрок неуредности навео је, да је он под стечајем, а да бранилац његове стец. масе и стараоци исте, нису водили бригу и старање, да од продаје не буде какве штете за њега и повериоце; осим тога, што он није питан, шта ће се изложити продаји, нити је пак власт хтела поступити по његовом акту, у ком је изложио, шта жели, да се продаји изложи. Услед тога, нити су сви повериоци измирени, нити је што од имања могло претећи, да је с тога продаја неуредна, па је тражио, да се уништи.

Гужени је одговорио, да је продају по закону извршио.

Првостепени Суд, решењем својим од 5. Априла 1896. Бр. 10.280 нађе, да је продаја уредна, а тужиоца одби од тражења, као неумесног, са ових разлога:

Како жалилац и сам у тужби признаје, да је под стечајем, а по §. 24. стец. пост. од оног часа, кад је Суд решио, да се стециште над ким отвори, презадуженоме одузима се управа над имањем — то ни тужби овој, од стране Л., није било места.

Из акта продаје види се, да је продаја ова саопштена браниоцу стецишне масе, који је на лицитацији био присутан. Па како је дужност браниочева по §. 52. стец. пост., да савесно брани интересе масе, а међутим он се не жали на ову продају, то се продаја има сматрати као уредна, па као таква и одобрити, а тужилац од неумесног тражења одбити; у толико пре, што и разлози, са којих је уништај тражио, нису такви, са којих би се продаја могла уништити.

Но по жалби тужиоца,¹⁾ Касациони Суд примедбама од 3. Септембра 1896. Бр. 6506., поништио је то судско решење са ових разлога:

„У §. 59. грађ. суд. пост. међу лицима, која нису способна, да воде парницу, није законодавац убројао и лица, која се под стециштем налазе; и кад по §. 24. стец. пост. отварање стечаја повлачи, као закону последицу ограничење, да лице под стециштем не може само управљати својим имањем, а не да не може упражњавати и друга своја лична права — Суд је погрешно, што је узео, да жалилац нема права на вођење пар-

нице, нарочито у овој ствари, где жалилац као сопственик продатог имања, стоји под заштитом закона, у очувању својих материјалних интереса“.

Наш законодавац у §. 59. грађ. суд. пост., на који се Касациони Суд позвао, одређује, да нису способни лично водити парницу: малолетници (§. 39. грађ. зак.), згранути, бесомучни, луди, суманути (§. 40. грађ. зак.), распикуће и они, који се на страни налазе, па им није могуће и права своја заштитити (§. 41. грађ. зак.). А по §. 920. грађ. зак. малолетнима уподобљавају се и „презадуженици, којих је имање под стециште потпало“. Кад је Суд по службеној дужности својој, дужан још одмах у почетку спора, да испита способност парничара за вођење парнице, што је Првостепени Суд и учинио, те одбио презадуженог; кад се браниоц масе није жалио на продају и кад по §. 52. стец. пост. бранилац масе мора водити парнице за масу, — онда је ли имало места позивању Касационог Суда на §. 59. грађ. пост. који као општи законик није уврстио у неспособна лица и презадуженике, док, чини се, да му специјални закон — стецишни поступак — ту способност одузима?

По науци, у формалном праву, способност водити парницу означава оно исто, што у материјалном праву значи способност за правну радњу, односно, та се способност састоји у томе, да се могу лично предузимати правни послови. Зато сва она лица, која су по грађанском законнику неспособна за вршење правних послова, та су лица неспособна, да и сами собом воде грађанске парнице, која се њих и њиховог имања лично тичу¹⁾. У овом случају продато имање представљало је стецишну масу презадуженога и он није био у стању, да сам спор води. Штета је, што ово спорно питање није дошло пред општу седницу Касационога Суда, јер је Првостепени Суд усвојио примедбе оделења и продају поништио, истина са разлога, које тужилац није спомињао.

Ми мислимо, да се прави одговор на постављено питање не налази у §. 59. грађ. пост., него у §. 920. грађ., §§. 52. и 29. стец. пост., из којих се даје дедуцирати, да је презадужен неспособан да води парнице, које се тичу имовине масене; на против оне парнице, које се на презадуженога личност односе, (да он, на пример, какав посао уради и т. д.), може он сам водити.

Саопштио

М. Ђурашковић.

1) Дозналисмо, да је сличан случај расправљен и код Првостепеног Суда за Варош Београд. Бранилац масе није се хтео жалити против неуредне продаје, а тужбу, коју је поднео сам дужник, Суд одбаци. По жалби његовој Касациони Суд поништио је првостепено решење са разлога, да презадужени има права бранити интересе своје масе.

4) Теорија грађ. судског пост. од Андре Ђорђевића.

XI.

**Блуд извршен над пернатом животињом
није нашим законом казним.***(Одлука опште седнице Касационог Суда).*

Начелство окр. ваљевског 25. Априла 1896 оптужило је И. калфу опанчарског, што је 10. Априла 1896. извршио скотолоштво над кокошком некога С., која је у гнезду била и тиме учинио кривицу из §. 206. крив. зак.

Првостепени ваљевски суд, стави га под суд и притвор, за дело из §. 206. крив. зак. решењем од 26. Априла 1896. Бр. 12.577. На решење изјави И. жалбу Касационом Суду, претстављајући, да нема никаквих доказа, да је дело ово извршио, а ни дела ове врсте, нису по закону казнима.

Касациони Суд у I. одељењу 1. Јуна 1896. Бр. 4241. по размотрењу акта и решења нађе: „да је решење на закону основано, јер законодавац у §. 206. крив. зак. под скотолоштвом, очевидно разуме полни додир између човека, и једне, по зоолошкој класификацији, различите животиње, дакле сваког од човека различног члана животињског царства, при чему се овде у толико тежа врста кривице скотолоштва има узети, у колико је од човека, по зоолошкој класификацији, удаљенија животиња, над којом је полни додир извршен, пошто се у томе огледа у толико јаче оскврнење јавног морала“.

Првостепени Суд 11. Септембра 1896. Бр. 24.089. осуди И. за скотолоштво по §. 206. крив. зак. на две године затвора са губитка части за две године и да плати трошкове око суђења.

По жалби државног тужиоца, оптуженога и његовог браниоца Апелациони Суд у II. одељењу 20. Септембра 1896. Бр. 2780. нађе, да пресуда првостепена не одговара закону. „Пропишем §. 206. крив. зак. опредељена је казна за противприродни блуд између мушких лица као и за „скотолоштво“. Према овом законском пропису Апелациони Суд упуштајући се у оцену тога, шта се под речју „скот“ замисља, налази, да се под истом речју могу замисљати домаће животиње четвороножне, а никако и пернате, које долазе у ред птица, као што је овде случај, да је над кокошком блуд извршен. И кад стоји ово, онда се има сматрати, да за дела оваква, нема прописане казне, те се има у овом случају поступити по §. 2. крив. зак. и оптужени ослободити сваке казне испод суђења по пропису §. 250. крив. пост. Што се тиче грађанске одговорности, оптужени се има осудити на сва плаћања у пресуди првостепеној досуђена по допуни §. 328. крив. пост., јер је својим поступком ислеђење против себе изазвао“.

Са тога Апелациони Суд решењем И. отпусти испод суђења.

По жалби државног тужиоца Касациони Суд у општој седници од 31. Маја 1897. Бр. 3932. размотрио

је како горње решење Апелационог Суда тако и противразлоге истог суда од 12. Маја 1897. Бр. 1568. на примедбе свога I. одељења од 9. Маја 1897. Бр. 320. као и остала акта, на је нашао: да је решење Апелационог Суда од 20. Септембра 1896. Бр. 2780. на закону основано.

Саопштио

Д. В. Бранковић
судија.**ПРАВОВАСТУПНИЧКО УДРУЖЕЊЕ****Са прве јавне дискусије.**

У недељу 9. овог месеца била је прва јавна дискусија у дворани Грађанске Касине, приређена од стране правоваступничког удружења.

Конференција је била заказана у 9 часова и била је добро посећена. Но чекајући на оне, који су свакојако требали на првом месту доћи, а нису дошли, наступило је већ 10-ти час, када је председник удружења г. М. Ст. Марковић адв. приступио отварању конференције. У кратком говору нагласио је: да удружење приступа остварењу оваквих јавних дискусија, које су предвиђене у друштвеним статутима, а којима је смер, да се поједина спорна правна питања стручним правним разлозима, прецизно и у лепој дикцији, расправе и пречисте. Удружење ограничило је право говора у оваквим питањима само на правнике, да би се очувао стручни карактер таквих расправа, а добро дошао је сваки грађанин, који се интересује за ову новину у нашем друштвеном животу, или који се мисли њоме користити.

На дневном реду била су два питања:

1-во. О застарелости тужбе против јемца.

2-го. О важности изјаве меничних потписника, да остају у обвези и без протеста.

О првом питању био је одборски референт г. К. Шпартал адв. и он је у своме говору објаснио, да постављено питање обухвата ове тачке:

1) Да ли се законско наређење §. 840. грађ. законика има разумети у буквалном смислу и да ли је оно као такво апсолутне природе за све случајеве јемства.

2) У случају да се ово наређење има разумети у буквалном смислу, онда има ли могућности да се у практичној примени доведе у сагласност са наређењем §. 829. грађ. закона, који је у контрадикцији са §. 840. грађ. закона.

3) Како се има разумети наређење §. 840. у случајима кад рок обвези истиче после три године од дана смрти јемца, или кад се у овоме року немогадне законским документима утврдити факт, да се од правог дужника није могао дуг наплатити — §. 829. грађ. закона.

4) Да ли тужба за обезбеђење прекида застарелост.

5) Одкуд је могло доћи у овај параграф, да уговор на јемство уз залогу важи за 30 година, док тужба за главног дужника застарева за 24 године — §. 928. грађ. закона. —

Пошто је питање о застарелости тужбе против јемца доста разгранато, да би се о њему могло што прецизније говорити, збор је одлучио, да се расправа овога питања одложи за идућу дискусију, којој ће послужити за основу тачке изнете и образложене од стране г. Шпартала.

По жељи скупа прешло се одмах на друго питање, о коме је узео реч г. Ј. Миловановић, апелациони судија у пензији.

Пре свега је констатовао, да је истакнуто питање због тога важно, што се у нашем трговачком законнику о њему ништа не говори, а питање обухвата у главном следеће тачке:

- а) правно дејство меничне клаузуле „без протеста“ или „без трошкова“,
- б) природа и циљ те клаузуле,
- в) ко може да стави ту клаузулу,
- г) правни одношај имаоца менице према ономе који је ставио ту клаузулу.

Третирајући ове тачке г. Миловановић је показао разлике које постоје у француском и немачком законодавству.

По француском законодавству клаузула „без протеста“ или „без трошкова“ стављена од стране трасантове обвезује и све индосанте. То се схваћање објашњава тиме, што трасант стављањем те клаузуле ствара уговорно стање, које остали индосанти својим потписом и преносом префутно усвајају. Према томе није потребно да остали преноситељи стављају ту клаузулу пред свој потпис. Они остају у обвези и без протеста.

По немачком законодавству трасантова изјава са оваквом клаузулом „без протеста или без трошкова“ не обвезује преноситеља, него обвезује само трасанта, или онога индосанта, који би поред свога потписа ту клаузулу ставио. У таквом случају ималац менице дужан је, да би одржао остале потписнике у обвези, да ипак подиже протест. Док на против по француском закону он је не само ослобођен подизања протеста, но и не сме да протест изиште, а на случај, да и поред тога ослобођења изиште протест, законодавац га казни губитком права на трошкове.

О овоме питању развила се живља дебата, у којој су учествовали гг. Ђ. Карајовановић, Ђ. Несторовић, Н. Антоновић, А. Антић и Ј. Тадић. Нарочито је г. Несторовић заступао мишљење немачког законодавства и истакао је многа питања, која потичу из постављене теме, као питање о презентацији менице, о нотификацији протеста, да ли је изјава ове клаузуле само меничне или и грађанско правне природе и т. д.

Услед овога дебата је постала још живља и од свију истакнутих тачака, која се однесе на постављено питање, конференција је усвојила:

да изјава меничних потписника „без протеста“ или „без трошкова“ потпуно замењује протест због неисплате, и да је тиме ималац менице ослобођен од изискивања тога протеста. Остале тачке остављене су за претрес на идућој конференцији.

Пошто је било већ 12 часова, то је г. председник удружења захвалио се на одзиву и умолио све присутне да дођу на другу конференцију, која ће бити објављена.

К Њ И Ж Е В Н О С Т

1). Српско-хрватска.

Рашић Војислав. О Уставу у Србији и у страним државама. I. део. Београд 1897.

Дучић Н. архим. Васељенска Патријаршија и Српско црквено питање. Поводом писма Њ. Св. васељенскога патријарха Константина V. Његовом Високопреосвештенству српском автокефалном митрополиту Михаилу. Београд држ. штамп. 1897.

Статистика Краљевине Србије књига IX. Попис обрађене земље у Краљевини Србији 1893. године. Са 119 картограма и 2 диаграма. На 4^о. 5 листа XLII. и 475 стр. Београд држ. штамп. 1897.

Правнички календар за годину 1898. Израдили Д. С. Петковић и Ђ. Карајовановић, Београд, електр. штамп. Ђ. Станојева.

Стенографске белешке о седницама ванр. Народне Скупштине за 1897. Београд, држ. штамп. 1897.

Д-р. Вој. М. Суботић — млађи. Лудило или симулација? (Синовац убио стрину). Један случај симулације душевне болести после извршеног хотимичног убијства без предумишљаја. Прешт. из „Полиц. Гласника“. Београд 1897.

„Полицијски Гласник“ стручни лист за све полицијске радње. Уредник Н. Димитријевић. Излази сваке суботе. Бр. 10—15. Београд, држ. штамп. 1897.

Мјесећник Правничког друштва у Загребу. Година XXIII. Свеака 10. за Октобар и 11. за Новембар. Уређује у име одбора правн. друштва Д-р. Јосип Шиловић. Загреб 1897.

2). Немачка.

Gumpowicz Ludwig Allgemeines Staatsrecht. Zweite umgearb. und verm. Auflage des philosophischen Staatsrechts. Innsbruck. 1897.

Hager Paul Dr. Familienfideicommissa Jena 1897.

Löwenstimm Aberglaube und Stafrecht. Ein Beitrag zur Erforschung des Einflusses der Volksanschauungen auf

die Verübung von Verbrechen. Mit einem Vorwort von Prof. Dr. Jos. Köhler. Berlin 1897.

Schollenberger J. Dr. Grundriss des Staats- u. Verwaltungsrechtes der schweiz. Kantone. II. Bnd. Das Verwaltungsrecht. Zürich 1897.

Moses Leo Dr. Das Recht der Handlungsgehilfen u. Handlungslehrlinge nach dem neuen Handelsgesetzbuch m. bes. Berücksichtigung der Zeit vom 1. I. 1889. bis 31. XII. 1899. Breslau 1897.

3). Ф р а н ц у с к а.

Cruppi Jean La cour d'assises. Paris 1897.

Renard Des Donations entre époux pendant le mariage. Paris 1897.

Baïhaut Charles Impressions cellulaires. Paris 1897.

Rondeles A. Les limites du suffrage universel. Paris 1897.

Tissot J. Introduction philosophique à l'étude du droit pénal et de la réforme pénitentiaire. Paris 1897.

Bonnier E. Eléments de procédure civile. Paris 1897.

Jouiton L. De la Restriction de l'hypothèque de la femme. Paris 1897.

В Е С Н И К.

Промене у судској струци. Краљевским указом од 6. ов. мес. постављени су за судије првостепених судова:

чачанског: г. Драгутин Гавриловић, судија ужичког првост. суда,

ужичког: г. Сотир Аранђеловић, начелник среза лесковачког.

Указом од 1. и 11. ов. мес. отпуштени су из државне службе:

Г. Сава Т. Миловановић, судија крушевачког првост. суда,

Г. Миливоје Нинковић, судија ваљевског првостепеног суда,

Г. Милан Радмиловић, писар чачанског првостепеног суда,

Г. Јован Симић, писар крушевачког првостепеног суда.

* * *

Престало право на правозаступништво г. Кости А. Радовановићу, правозаступнику при врањском првост. суду и г. Живку Д. Ђорђевићу правозаступнику при горњо-милановачком првост. суду, услед ступања у државну службу, а на основу §. 64. закона о правозаступницима.

* * *

Повод. Ректорат загребачког универзитета добио је писмо од Михаила пл. Новаковића — Турабојског, мајора у пензији, којим јавља, да је подарио 10.000

форината академском друштву за потпору убогих слушатеља на загреб. универзитету.

* * *

Службено одело за адвокате. Жеља знатног броја аустријских адвоката, да добију службено одело при заступању пред судовима, нашла је отпора од стране другог дела адвоката, тако да је Министар Правде, коме је ствар дошла на решење, одбио молбе оних адвокатских комора, које му се обратише са претставком за увођење одела.

Б Е Л Е Ш К Е

Законик Наполеонов у Аустрији. Изгледаће доста чудновато, али ипак се пре кратког времена догодило, да је аустријски суд дошао у положај, да суди по Коду Наполеоновом. Случај је овај. Нека госпођица Х. удала се у Кракови за некога барона у години 1845., дакле у времену, кад је тамо важио још Код Наполеонов. (Као што је познато Кракова је од 1846. придружена аустријској области). Године 1878. дође између супружника до брачне парнице и духовни суд, због кривице женине, изрече сепарацију од стола и постеље. И при свему томе, једанајест година касније, затражи бароница намирење из имања мужевљева, јер по Коду Наполеоновом постоји између мужа и жене заједница имања. Краковски земаљски суд нађе, да је тражење основано, са разлога, да се права, која се на браку оснивају, по оном закону судити морају, по коме је брак и закључен. У овом случају био би дакле Код Наполеонов меродаван. Али тужитељица ипак није успела, јер је Највиши Суд нашао, да је њено тражење баш по Наполеоновом закону застарело.

* * *

Увреда путем саобраћајне карте. Неки бечки трговац обратио се адвокату М. Б. у Пожуну ради наплате једне менице, па пошто му ствар није ишла тако брзо, као што се он надао, дође у сукоб са својим пуномоћником. У преписци са њиме, на отвореној саобраћајној карти, употреби једаред реч „безобразлук“. На тужбу адвокату бечки суд осуди трговца на новчану казну од пет форината. Но услед жалбе увређеног адвоката, виши суд повећа казну на 25 форината, односно на пет дана затвора, са разлога, да је увреда учињена адвокату путем отворене саобраћајне карте у стању, да нанесе штете његовом угледу и његовој части.

* * *

Неправедна изборна пресуда као превара. Два изборне судије, који су судили у једној меничној ствари, буду оптужени од окружног суда у Коломеји због преваре, јер су донели пресуду, која није одговарала правди. Осуђени изјаве жалбу, но аустријски

Касацциони Суд одби жалбу са разлога, да је цео по-
ступак изборних судија превара, при којој се лукавство
састоји у обмани поверења, које је у њих полагано.

* * *

За ловце и правнике. Давнашње је, спорно
питање, да ли су рогови, које јелен баци, својина
онога, који има право лова или су сопственика земље,
на којој се нађу, да ли дакле има казнимог дела од
стране сопственика земље, кад присвоји себи рокове
нађене на своме земљишту. Неки сопственик земље,
који је признао, да је нашао и себи присвојио три
пара јеленских рогова, осуђен је од надлежног ереског
суда због крађе на три дана затвора. Виши суд осло-
боди осуђенога из ових разлога.

Питање, о коме је говор, одавна је спорно, до
сада нерешено. Ни закон о лову, ни полицијске уредбе
о томе не садрже тачне одредбе. Истина је, да су
рогови својина господара лова, јер су рогови са-

ставни делови дивљачи; али при свему томе, не може
се као казним преступ сматрати присвајање таквих
рогова од стране сопственика земљишта, који их на
своме земљишту нађе, него се у најгорем случају може
узети као грађанско-правна повреда. Спор, који се у
једном стручном листу о томе дуже водио између
правника и шумара, није довео до споразума, али се
признало, да находник може задржати рокове, ако их
му господар лова не откупи. У једном извесном слу-
чају, административне власти су решиле, да находник
мора за три дана рокове вратити власнику лова, али
министарство земљорадње, као последња инстанција,
поништила је то решење као незаконито, јер о питању
својине нису надлежне политичке власти, него судови.
А пошто постоји и опште мишљење народно, да на-
ходник може нађене рокове слободно задржати, — то
је виши суд ослободио осуђенога казне.

П О З И В.

У недељу 23. Новембра у 9 часова пре подне наставиће се у
Грађанској Касини

ЈАВНА ДИСКУСИЈА

на којој ће се расправљати већ раније објављене теме, а на име:

1). О важности изјаве меничних потписника, да остаје у обвези
и „без протеста“.

2). О застарелости тужбе против јемца. (Детаљније о овом пи-
тању види извештај на стр. 66).

Слободног приступа и гласа при претресу ових питања имају
редовни и ванредни чланови удружења, као и у опште сви правници.

И ђаци правног факултета Велике Школе као и сви који се
интересују за ове јавне конференције имају приступа на њих.

Удружење умољава гг. правнике да дођу у што већем броју
на овај састанак.

Београд 15. Новембра 1897.

Одбор

УДРУЖЕЊА ЈАВНИХ ПРАВОЗАСТУПНИКА.

ВЛАСНИК
Удружење јавних правозаступника
У СРБИЈИ

УРЕДНИК
Милан Ст. Марковић
ПРАВОЗАСТУПНИК.

WWW.UNILIB.RS

У
Н
И
В
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А
Б
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

УРЕДНИШТВО „БРАНИЧА“

прима за сада у замену ове листове и часописе, чија су се уредништва одазвала његовом позиву :

1. Београдске Новине
2. Браник (Нови Сад)
3. Бранково Коло (Карловци)
4. Глас Црногорца (Цетиње)
5. Дело
6. Дневни Лист
7. Либерал (Шабац)
8. Македонија
9. Мали Журнал
10. Мјесећник (Загреб)
11. Нада (Сарајево)
12. Наше Доба (Нови Сад)
13. Одјек
14. Поглед
15. Полицијски Гласник
16. Потпора (Крагујевац)
17. Ратник
18. Службени војни лист
19. Српска Застава
20. Српске Новине
21. Српски Вјесник (Мостар)
22. Српски Глас (Задар)
23. Трговински Гласник
24. Тежак
25. Ускок
26. Учитељ.

ПОВЕРЕНИЦИ

Удружења јавних правозаступника

У СРБИЈИ

Алексинач :	Јован Несторовић
Ваљево :	Марко Ђуричић
Врања :	Драгом. Савић
Г. Милановац :	Коста Борисављевић
Зајечар :	Лазар Ивковић
Јагодина :	Драгутин Пећић
Књажевац :	Сима Клапаровић
Крагујевац :	Рава Филиповић
Крушевац :	Богдан Златић
Лесковац :	Коста Протић
Лозница :	Влад. Илић
Неготин :	Илија Мојсиловић
Ниш :	Ђорђе Живковић
Пирот :	Живан Ивковић
Пожаревац :	Стева Максимовић
Прокупље :	Настас Антонијевић
Смедерево :	Марко Лавић
Ужице :	Страхиња Поповић
Шабац :	Драг. Петровић
Чачак :	Алекса Радуловић
Ђурија :	Жив. Пандуровић

ВАН СРБИЈЕ :

Задар : Др. Алекс. Љ. Митровић, уредник „Српског Гласа“ повереник за Далмацију.

